

Sygnatura akt: V K 184/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 września 2019 r.

Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie V Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Cezary Jankowski

Protokolant – Hanna Zielska

Drugi Urząd Skarbowy w Szczecinie – Paweł Dobak

po rozpoznaniu w dniu 27 maja, 16 i 23 września 2019 r. sprawy przeciwko:

A. R. - synowi J. i S.,

ur. (...) w S.

oskarżonemu o to, że:

jako prokurent samoistny w (...) Sp. z o.o. w S., ul. (...), w tym także w okresie od 01.11.2012 r. do 02.09.2013 r., będąc z tego tytułu osobą odpowiedzialną za prowadzenie spraw gospodarczych, w tym finansowych ww. Spółki, jako płatnika podatku dochodowego od osób fizycznych, działając w krótkich odstępach czasu z wykorzystaniem takiej samej sposobności, nie wpłacał w terminie do dnia 20. miesiąca następującego po miesiącu, w którym pobrano zaliczki, na rachunek Drugiego Urzędu Skarbowego w S. pobranych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za: październik 2012 r. - grudzień 2012 r. oraz styczeń 2013 r. - lipiec 2013 r. w łącznej kwocie 15.278 zł, wskazanych w deklaracjach rocznych PIT-4R o pobranych zaliczkach na podatek dochodowy za 2012 r. i 2013 r., dotyczących (...) Sp. z o.o. w S., ul. (...), tj.

za październik 2012 r. w terminie do 20.11.2012 r. w kwocie 2.348 zł,

za listopad 2012 r. w terminie do 20.12.2012 r. w kwocie 2.485 zł,

za grudzień 2012 r. w terminie do 21.01.2013 r. w kwocie 2.249 zł,

za styczeń 2013 r. w terminie do 20.02.2013 r. w kwocie 1.182 zł,

za luty 2013 r. w terminie do 20.03.2013 r. w kwocie 1.085 zł,

za marzec 2013 r. w terminie do 22.04.2013 r. w kwocie 1.109 zł,

za kwiecień 2013 r. w terminie do 20.05.2013 r. w kwocie 1.234 zł,

za maj 2013 r. w terminie do 20.06.2013 r. w kwocie 1.076 zł,

za czerwiec 2013 r. w terminie do 22.07.2013 r. w kwocie 1.255 zł,

oraz za lipiec 2013 r. w terminie do 20.08.2013 r. w kwocie 1.255 zł,

czym naruszył przepisy art. 38 ust. 1, art. 42 ust. 1 ustawy z 26.07.1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 51, poz. 307 z późn. zm.),

tj. o przestępstwo skarbowe określone w art. 77 § 2 Kodeksu karnego skarbowego (Dz. U. z 2016 r. poz. 2137 z późn. zm.) w zw. z art. 6 § 2 Kks w zw. z art. 9 § 3 Kks.

I. uznaje oskarżonego A. R. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, przy czym uzupełnia jego opis poprzez dodanie po słowach: „jako płatnika podatku dochodowego od osób fizycznych” zwrotu: „a także faktycznie zajmując się sprawami gospodarczymi wymienionej spółki” i za to na podstawie art. 77 § 2 kks wymierza mu karę 50 (pięćdziesięciu) stawek dziennych grzywny, określając wysokość jednej stawki dziennej grzywny na kwotę 100 (stu) złotych,

II. na podstawie art. 627 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks i art. 3 ustęp 1 w zw. z art. 21 punkt 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych zasądza od oskarżonego w całości na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe, w tym opłatę w kwocie 500 (pięciuset) złotych.

Sędzia Cezary Jankowski

Sygnatura akt: V K 184/19

UZASADNIENIE

W przedmiotowej sprawie ustalono co następuje:

Dnia 13 lipca 2007 roku oskarżony A. R. wraz z E. G. zawiązał podmiot gospodarczy (...) Sp. z o.o.. Funkcję prezesa zarządu wymienionej spółki pełnił początkowo Z. B., który został odwołany z tejże funkcji z dniem 31 października 2012 roku. Uchwałą Zgromadzenia Wspólników postanowiono, że do czasu wyboru władz Spółki sprawami należącymi do zwykłego zarządu, niewymagającymi uchwał zarządu Spółki, będzie zajmował się, jako prokurent samodzielny oskarżony A. R.. Spółka (...) w okresie od października 2012 roku do lipca 2013 roku prowadziła działalność do jakiej została zawiązana - między innymi świadczyła usługi oraz nabywała towary. Spółka za okresy kwartalne - IV kwartał 2012 roku i I kwartał 2013 roku w deklaracjach VAT – 7K wykazała świadczenie usług, to jest osiągnięcie obrotu na kwotę 226.276 złotych oraz nabycie towarów i usług na kwotę 229.081 złotych. Wymiennie deklaracje podatkowe za IV kwartał 2012 roku i I kwartał 2013 roku, a także deklaracja VAT – 7K za II kwartał 2013 roku zostały podpisane przez A. R.. Jak wynika z podpisanych przez oskarżonego rocznych deklaracji podatkowych (...) Sp. z o.o. z pewnością w tym okresie zatrudniała pracowników. W okresie od 2009 roku do miesiąca września 2012 roku usługi księgowe dla wymienionej spółki wykonywała I. W., która potwierdziła, iż sprawami spółki zajmowali się prezes zarządu Z. B. oraz prokurent A. R., którzy mieli dostęp do konta bankowego spółki. W. G. wskazała, iż w okresie 2012 roku i 2013 roku wykonywała w wymienionej spółce prace biurowe, ale nie potrafiła wskazać, która z osób kierowała spółką. W dacie 3 września 2013 roku ogłoszono upadłość Spółki (...) obejmującą likwidację jej majątku.

Oskarżony jako prokurent samoistny w Spółce (...) w okresie od 01.11.2012 r. do 02.09.2013 r., będąc z tego tytułu osobą odpowiedzialną za prowadzenie spraw gospodarczych, w tym finansowych wymienionej Spółki, jako płatnika podatku dochodowego od osób fizycznych nie wpłacał w terminie do dnia 20 miesiąca następującego po miesiącu, w którym pobrano zaliczki, na rachunek Drugiego Urzędu Skarbowego w S. pobranych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za: październik 2012 r. - grudzień 2012 r. oraz styczeń 2013 r. - lipiec 2013 r. w łącznej kwocie 15.278 zł, wskazanych w deklaracjach rocznych PIT-4R o pobranych zaliczkach na podatek dochodowy za 2012 r. i 2013 r., dotyczących Spółki (...) w następującym zestawieniu:

- za październik 2012 r. w terminie do 20.11.2012 r. w kwocie 2.348 zł,
- za listopad 2012 r. w terminie do 20.12.2012 r. w kwocie 2.485 zł,
- za grudzień 2012 r. w terminie do 21.01.2013 r. w kwocie 2.249 zł,
- za styczeń 2013 r. w terminie do 20.02.2013 r. w kwocie 1.182 zł,
- za luty 2013 r. w terminie do 20.03.2013 r. w kwocie 1.085 zł,

- za marzec 2013 r. w terminie do 22.04.2013 r. w kwocie 1.109 zł,
- za kwiecień 2013 r. w terminie do 20.05.2013 r. w kwocie 1.234 zł,
- za maj 2013 r. w terminie do 20.06.2013 r. w kwocie 1.076 zł,
- za czerwiec 2013 r. w terminie do 22.07.2013 r. w kwocie 1.255 zł,
- za lipiec 2013 r. w terminie do 20.08.2013 r. w kwocie 1.255 zł.

We wskazanym okresie od października 2012 roku do lipca 2013 roku oskarżony był samoistnym prokurentem wymienionej spółki, a także faktycznie zajmował się sprawami gospodarczymi spółki, a zatem był on zobowiązany do uiszczania składek na podatek dochodowy, czego nie wykonywał. Na A. R. ciążyły obowiązki wynikające z uchwały nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników z dnia 22 października 2012 roku - do czasu stwierdzenia jej nieważności przez Sąd Apelacyjny w Szczecinie co nastąpiło z chwilą wydania wyroku w dniu 24 maja 2016 roku, a zatem w dacie wykraczającej poza okres zarzutu objętego aktem oskarżenia.

Dowód:

- deklaracje roczne o pobranych zaliczkach na podatek dochodowy – k 1, 2, 74, 75,
- zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa skarbowego – k. 3,
- dokumentacja dotycząca pobranych zaliczkach na podatek dochodowy – k. 4 – 7,
- dokumenty dotyczące spółki (...) w tym z KRS – k. 8 -12, 14 – 51, 55 – 57, 101 - 107, 164, 165, 172 – 181, 204 – 211,
- lista zaległości podatkowych – k. 52, 86,
- zeznania I. W. – k. 60, 61,
- deklaracja VAT – 7K – k. 70 – 73,
- zeznania W. G. – k. 81, 82,
- wyjaśnienia oskarżonego A. R. – w czesci – k. 93-94, 166, 167, 248,

A. R. nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. Wyjaśnił, że nie wypłacał w spółce (...) pracownikom wynagrodzeń na podstawie umowy o pracę. Wyjaśnił, iż okres, którego dotyczy zarzut obejmuje czas, w jakim toczyło się postępowanie upadłościowe, podniósł, iż nawet gdyby przyjąć, że w tym okresie upadłościowym działał zarząd, to nie można było wybiórczo zaspokajać wierzycieli. Urząd Skarbowy nie był wierzycielem uprzywilejowanym, a wierzycielem takim był każdy inny podmiot. Podniósł, iż w okresie tym działał kurator spółki za zarząd - ustanowiony przez sąd. Te czynności które leżały w gestii zarządu, powinien wykonywać kurator, a następnie po ogłoszeniu upadłości likwidacyjnej przez sąd rejonowy, syndyk powołany przez sąd. Oskarżony przyznał, iż rzeczywiście był prokurentem samoistnym w spółce (...), z której to prokury wynikały dosyć szerokie pełnomocnictwa, ale akurat odnośnie kwestii dotyczącej wypłaty zaliczek, o których jest mowa w zarzucie jego zdaniem w tym zakresie ustawa wymaga, aby było specjalne pełnomocnictwo od zarządu, czy to dla prokurenta czy dla pracownika - do uiszczania tych zaliczek. Wskazał, iż tylko zarząd z mocy ustawy jest zobowiązany - bez innych specjalnych umocowań - do uiszczania takich zaliczek.

W ocenie sądu złożenie przez oskarżonego tej, a nie innej treści wyjaśnień należy tłumaczyć przyjętą przez niego linią obrony sprowadzającą się do tego aby uniknąć odpowiedzialności karnej w zakresie zarzucanego mu przestępstwa. Sąd nie podziela wyrażonych przez oskarżonego ocen, iż wobec sytuacji prawno - ekonomicznej spółki (...) winien on być uwolniony od winy w zakresie zarzucanego mu przestępstwa. Oskarżony w okresie objętym zarzutem był prokurentem

samoistnym wymienionej spółki, a nadto zajmował się sprawami gospodarczymi spółki i z tego tytułu ciążył na nim obowiązek odprowadzania składek na podatek dochodowy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2002 roku – IV KK 164/02). Także sytuacja finansowa spółki - taka jaka obiektywnie w tym czasie była - z wykazywanymi obrotami jak wyżej - nie mogła usprawiedliwiać - w zakresie ocen prawno - karnych takiego postąpienia, o czym jeszcze poniżej.

Kuratorem spółki (...) w okresie dotyczącym zarzutu przedstawionemu oskarżonemu był M. F., który przedstawił, iż nie miał dostępu do dokumentów spółki, ani też do gotówki spółki, wskazał, iż jeden raz udało się jemu skontaktować z A. R., wskazał, iż do jego obowiązków jako kuratora spółki nie należało uciszenie należności podatkowych tego podmiotu.

Dowód:

- wyjaśnienia oskarżonego A. R. – k. 93-94, 166, 167, 248,

- zeznania M. F. – k. 253, 254.

Rekonstruując stan faktyczny w przedmiotowej sprawie oparto się na zgromadzonych w sprawie dokumentach i źródłach osobowych. Zeznania świadków I. W., W. G., M. F. sąd ocenił jako wiarygodne. Nadto zgromadzone w tej sprawie, a wskazane powyżej, dokumenty zasługują w pełni na uwzględnienie, zostały wytworzone przez uprawnione podmioty, ich treści nie wskazują na ich nieprawdziwość bądź nierzetelność, również nie były kwestionowane przez żadną ze stron procesu. Wyjaśnienia oskarżonego posłużyły do rekonstrukcji przedmiotowego zdarzenia w takim zakresie, w jakim nie pozostawały w sprzeczności z innymi dowodami, co też wynika z oceny relacji oskarżonego przez sąd - w ujęciu jak wyżej.

A. R. urodził się (...), z wykształcenia jest ekonomistą, ojcem trojga dzieci w wieku 28 lat, 12 lat i 2 lat. A. R. pełni funkcję prezesa spółki kapitałowej z dochodem miesięcznym w kwocie około 3.500 złotych. A. R. nie był karany.

Dowód:

- dane o karalności - k. 245,

- dane wskazane przez A. R. co do swojej osoby – k. 247.

Przepis art. 77 § 2 kks wskazuje, że płatnik lub inkasent, który pobranego podatku nie wpłaca w terminie na rzecz właściwego organu (§ 2 - jeżeli kwota niewpłaconego podatku jest małej wartości), podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych. Oskarżony wykorzystując uprawnienia prokurenta samodzielnego, a także faktycznie zajmując się sprawami gospodarczymi wymienionej spółki, świadomie naruszył przepisy art. 38 ust. 1 i art. 42 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych nakazujące płatnikom przekazywać kwoty pobranych zaliczek na podatek i zryczałtowanego podatku w terminie do 20 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym pobrano zaliczki, na rachunek urzędu skarbowego, przy pomocy którego naczelnik urzędu skarbowego właściwy według miejsca zamieszkania płatnika wykonuje swoje zadania. Nie budzi wątpliwości sądu, że oskarżony A. R. z racji sprawowanej prokury samodzielnej, a także faktycznie zajmując się sprawami gospodarczymi wymienionej spółki, był zobowiązany do wykonywania wskazanego wyżej obowiązku. Ze zgromadzonych w sprawie materiałów nie wynika by istniały okoliczności przesądzające o obiektywnym braku możliwości spłacenia zobowiązania. Przepis art. 6 kks wprowadza konstrukcję czynu ciągłego rozstrzygając, iż ten sam czyn może stanowić tylko jedno przestępstwo skarbowe albo tylko jedno wykroczenie skarbowe, dwa lub więcej zachowań, podjętych w krótkich odstępach czasu w wykonaniu tego samego zamiaru lub z wykorzystaniem takiej samej sposobności, uważa się za jeden czyn zabroniony; w zakresie czynów zabronionych polegających na uszczupleniu lub narażeniu na uszczuplenie należności publicznoprawnej za krótki odstęp czasu uważa się okres do 6 miesięcy. Przepis art. 9 § 3 kks stanowi, iż za przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe odpowiada, jak sprawca, także ten, kto na podstawie przepisu prawa, decyzji właściwego organu, umowy lub faktycznego wykonywania zajmuje się sprawami gospodarczymi, w szczególności finansowymi, osoby fizycznej, osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej. Zgodnie z ogólną zasadą

ujętej w art. 9 § 3 Kks, osoby wchodzące w skład organów zarządu spółki są zawsze osobami zajmującymi się sprawami majątkowymi płatnika, o którym mowa w art. 77 kks.

Sąd nie podziela też stanowiska wyrażanego przez oskarżonego i jego obrońcę w zakresie tego, iż określona sytuacja podmiotu - spółki (...) w zakresie jej kondycji finansowej powinna skutować uwolnieniem oskarżonego od winy w zakresie zarzutu aktu oskarżenia. Sąd podziela powszechnie przyjęte stanowisko, iż kondycja finansowa płatnika nie ma znaczenia dla odpowiedzialności karnoskarbowej płatnika (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16.05.2002 r., sygn. akt IV KKN 427/98, Legalis nr 56147, z dnia 02.08.2002 r., sygn. akt IV KKN 426/98, Legalis nr 63937, z dnia 19.08.1999 r., sygn. akt III KKN 434/97, Legalis nr 47109). Środki pieniężne pobrane przez płatnika nie należą do niego, a jego powinnością jest jedynie obliczenie i pobranie podatku, a następnie przekazanie go na rachunek właściwego organu. Podkreślić należy, że w niniejszej sprawie oskarżony był zobowiązany do przekazania zaliczek, które pobrał od ówczesnie wypłaconych wynagrodzeń pracowników. Jeżeli zatem płatnik posiada środki finansowe, ale przeznacza je na inny ekonomicznie cel, chociażby przeznaczał je na podtrzymanie działalności gospodarczej, w grę może wchodzić jedynie umniejszenie stopnia jego winy, nie zaś jej całkowite wyłączenie. Do całkowitego wyłączenia odpowiedzialności płatnika mogłoby dojść tylko w sytuacji gdyby w ogóle nie posiadał on środków finansowych i nie mógłby ich pozyskać na innej drodze, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca. Wskazać należy że na gruncie art. 77 § 2 kks samo niewpłacenie w terminie przez płatnika pobranego podatku, w przypadku braku wyłączenia winy, jest zachowaniem wypełniającym znamiona omawianego przestępstwa skarbowego. Przepis ten nie przewiduje w zakresie strony podmiotowej przestępstwa szczególnej motywacji sprawcy niewpłacającego pobranego podatku.

Mając na względzie powyżej poczynione ustalenia faktyczne oraz bacząc na rozwiązanie ustawodawcy w zakresie jaki wskazano wcześniej A. R. uznano za winnego, tego, że: jako prokurent samoistny w (...) Sp. z o.o. w S., ul. (...), w tym także w okresie od 01.11.2012 r. do 02.09.2013 r., będąc z tego tytułu osobą odpowiedzialną za prowadzenie spraw gospodarczych, w tym finansowych ww. Spółki, jako płatnika podatku dochodowego od osób fizycznych, a także faktycznie zajmując się sprawami gospodarczymi wymienionej spółki, działając w krótkich odstępach czasu z wykorzystaniem takiej samej sposobności, nie wpłacał w terminie do dnia 20 miesiąca następującego po miesiącu, w którym pobrano zaliczki, na rachunek Drugiego Urzędu Skarbowego w S. pobranych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za: październik 2012 r. - grudzień 2012 r. oraz styczeń 2013 r. - lipiec 2013 r. w łącznej kwocie 15.278 zł, wskazanych w deklaracjach rocznych PIT-4R o pobranych zaliczkach na podatek dochodowy za 2012 r. i 2013 r., dotyczących (...) Sp. z o.o. w S., ul. (...), tj.

- za październik 2012 r. w terminie do 20.11.2012 r. w kwocie 2.348 zł,
- za listopad 2012 r. w terminie do 20.12.2012 r. w kwocie 2.485 zł,
- za grudzień 2012 r. w terminie do 21.01.2013 r. w kwocie 2.249 zł,
- za styczeń 2013 r. w terminie do 20.02.2013 r. w kwocie 1.182 zł,
- za luty 2013 r. w terminie do 20.03.2013 r. w kwocie 1.085 zł,
- za marzec 2013 r. w terminie do 22.04.2013 r. w kwocie 1.109 zł,
- za kwiecień 2013 r. w terminie do 20.05.2013 r. w kwocie 1.234 zł,
- za maj 2013 r. w terminie do 20.06.2013 r. w kwocie 1.076 zł,
- za czerwiec 2013 r. w terminie do 22.07.2013 r. w kwocie 1.255 zł,
- za lipiec 2013 r. w terminie do 20.08.2013 r. w kwocie 1.255 zł,

czym naruszył przepisy art. 38 ust. 1, art. 42 ust. 1 ustawy z 26.07.1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 51, poz. 307 z późn. zm.), to jest popełnienia przestępstwa z art. 77 § 2 kks w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks.

Jak wynika ze zgromadzonego w toku sprawy materiału, zachowanie oskarżonego było bezprawne i zawinione, albowiem w realiach niniejszej sprawy nie zachodzą okoliczności wyłączające bezprawność karną czynu lub winę sprawcy.

W ocenie sądu orzeczona wobec oskarżonego A. R. kara 50 stawek dziennych grzywny przyjmując wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 100 złotych jest wystarczająca dla osiągnięcia wobec niego celu zapobiegawczego i wychowawczego, a także uwzględnia potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Kara ta w ocenie sądu jest proporcjonalna do stopnia winy i stopnia społecznej szkodliwości czynu przypisanego oskarżonemu, uwzględnia dotychczasową niekaralność oskarżonego i będzie stanowić dla oskarżonego wystarczającą dolegliwość.

Na podstawie art. 627 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks i art. 3 ust. 1 w zw. z art. 21 pkt 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych zasądzono od oskarżonego w całości na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe, w tym opłatę w kwocie 500 złotych nie znajdując podstaw do uwolnienia oskarżonego od tych należności.